

**Wilson
Center**

Digital Archive
International History Declassified

digitalarchive.wilsoncenter.org

April 15, 1981
**Report on Agents' Activity During Major
International Events**

Citation:

"Report on Agents' Activity During Major International Events", April 15, 1981, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 22, Record 1, File 131. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.
<https://digitalarchive.umd.edu/document/110655>

Original Language:

Bulgarian

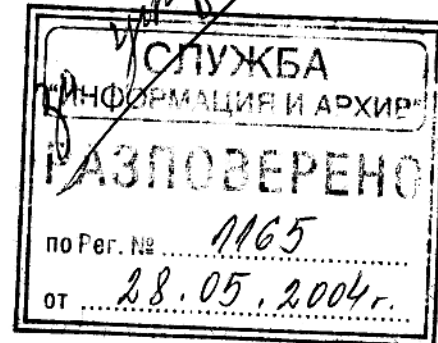
Contents:

Original Scan

М В Р
 ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
 Рег. № 5802 Екз. № 7
 15. IV. 1981 19 год.
 СОФИЯ

СТРОГО СЕКРЕТНО!

СЪДОКЛАД

ОТНОСНО: Проблеми на агентурната дейност на органите на контраразузнаването по крупни международни прояви.

Последователната миролюбива политика на НРБ, произтичаща от цялостната програма на партията и нейните решения и постановки, както и в изпълнение на поетите задължения съгласно решенията в Хелзинки, намира израз и във все по-растящия международен културен и научен обмен.

В последните няколко години нашата страна бе домакин на различни международни конгреси, симпозиуми, фестивали, грегледи, изложби и др.

През 1979 г. по линия на отдел 01, управление 06 Д са обезпечавани над 30 крупни международни прояви, като Международната детска асамблея "Знаме на мира" с около 1200 участници от 76 страни, VIII световен конгрес на глухите с 3000 делегати от над 70 страни, Световния парламент на мира с над 2000 чуждестранни участници, I-та и II-та комплексни българистични конференции, II-та международна писателска среща, 18 конгрес на Международния театрален институт и др.

През 1980 г. само по линия на Националния комплекс "Култура" са проведени над 2,300 международни мероприятия с около 23000 участници, от които с капиталистическите страни 583 мероприятия с 4000 участници, което е с 11 % повече от предходната година.

Този разрастващ се международен обмен обаче, се използва от разузнавателните, подривно-идеологическите и пропагандни центрове и институти на империалистическите държави, за провеждане на подривна дейност спрямо нашата страна.

При тези мероприятия противникът се стреми да събира "на тъмно" всестранна информация за общественото политическия живот на страната ни, за икономиката и отношенията ни със СССР, така и да провежда агентурни мероприятия по отношение на останалите социалистически страни.

Правят се опити от отделни западни участници да противопоставят и внесат разцепление в социалистическите страни и да инспирират антикомунистически и антисъветски настроения сред нашата научна и художествено-творческа интелигенция. Все по-упорито и целенасочено се търсят поводи и факти за раздухване на противоречия между балканските страни: с Югославия по т.н. "македонски въпрос", с Румъния по наличието на българи на север от р. Дунав и др. Налице е тенденция за системно и целенасочено влияние на противника върху дейци от интелигенцията и особено върху онези от тях, стоящи на нездрави идейно-естетически позиции.

За недопускане използването от противника на международния културен и научен обмен за провеждане на подривни дейности срещу НРБ и другите социалистически страни, контраразузнавателните органи на нашата страна провежда

агентурно-оперативни мероприятия, целящи своевременното разкриване разузнавачите и агентите на противника; недопускане провеждането на идеологическа диверсия; предотвратяване и пресичане на евентуална престъпна дейност на български граждани, участващи в международните прояви; оказване помощ на ПГУ за решаване на негови задачи, както и събиране на политическа, икономическа, научна и друга информация.

Организацията на контраразузнавателната дейност, която провеждаме за обезпечаване на международните прояви, е в зависимост от оперативната обстановка, мащаба на мероприятиято, броя на участниците от капиталистическите страни и наши обекти, предварително получените данни за намеренията на противника, мястото на провеждането и др.

Може да се каже, че с увеличаването и разширяването на международния обмен нарасна и опита и умението ни по неговото контраразузнавателно обезпечаване. Наред с това ефективността и качеството на контраразузнавателните мероприятия по предотвратяване и пресичане дейността и замислите на противника, не винаги са на необходимото ниво.

От анализа на досегашната ни работа в това направление се вижда, че при провеждане на контраразузнавателната дейност се натъкваме на различни проблеми, някои от които са общи за всички мероприятия, а други са специфични, характерни само за отделни прояви.

Един от най-често срещаните проблеми, характерен почти за всички мероприятия, е липсата на предварителна информация за конкретните намерения, цели и практически действия, които противникът възнамерява да провежда по

време на самото мероприятие. Поради тази причина, често се допуска планирането и провеждането на общи мероприятия от наша страна, което води до разпиляване на заангажираните оперативни сили и средства, непълноценното използване на агентурния апарат и доверените лица. В някои случаи се допуска насочване на усилията ни по лица, въз основа на някои общи признаци за евентуално замислена от тях дейност и се изпускат и лицата и проблемите, заслужаващи действителен оперативен интерес. В отделни случаи липсата на предварителна информация не ни дава възможност да предотвратим вземането на решения, които са в ущърб на социалистическите страни.

Така през 1977 г. поради липсата на информация за начина на гласуване при вземане на решения на шестия световен конгрес по психиатрия в Хонолулу, само с болшинство от два гласа е била приета предложената от САЩ и Англия резолюция, с която се обвинява СССР, че използвал психиатрията за политически цели. (Броя на гласовете е бил отчитан според платения членски внос за 100 психиатри.)

Значението на своевременно получената оперативна информация в етапа на подготовката на международните мероприятия ясно пролича при провеждането на Първата международна писателска среща през 1977 г., когато чрез СБП успешно бяха отклонени от участие някои нежелателни лица, като Хайнрих Бьол, Фридрих Дюренмат, Мартин Валзер и др., а чрез БТА бяха разобличени опитите за инспириране на дисидентско движение и прояви у нас. Осуетен бе и идеологическия шантаж, чрез шведския писател Петер Вайс, да се наложи участието в срещата на известния чехословашки дисидент Павел Кохоут, подписал "Харта-77", който не бе

допуснат в София. Подобен бе и резултата от предварително получената информация при провеждане на осмия световен конгрес на Международната федерация на глухите, в гр. Варна 1979 г., когато въз основа на придобитите от нас данни, в ръководството на асоциацията бяха избрани трима представители от социалистическите страни.

Несвоевременното уточняване и подаване броя и имената на чуждестранните участници от страна на организаторите на мероприятията затруднява предварителното им изучаване и насочване вниманието ни към оперативно интересните лица, правилната разстановка на агентурата и използването на техническите средства.

По тези причини се наложи включването на допълнителни оперативни сили и пренасочване на наличните по време на работата на Световния парламент на мира. В други случаи, като българо-американския симпозиум за социалното положение на жената (София, 1980 г.) не бе своевременно обезпечено наблюдението на американска делегатка, служителка в Белия дом.

Аналогични затруднения в нашата работа следват и от несвоевременното уточняване състава на българските участници, (делегати и помощен персонал) в тези мероприятия. По тези причини се явява възможност за осъществяване на контакти от лица, водени на оперативен или списъчен отчет с делегати от западните страни, а в апарата на преводачите и придружителите се включват неподходящи лица. Това ни затруднява и в създаването на оперативни контакти с тази категория лица. Така на писателските срещи за преводачи и придружители бяха допуснати девойки с леко поведе-

ние и младежи, склонни към злоупотреби с алкохол.

Известни затруднения в нашата оперативна дейност се създават и от някои слабости, допускани от организационните комитети при посрещането, настаняването, организирането на транспорта и прехраната, честите и неоправдани смени на придружителите и преводачите и др. Тези слабости създават и неблагоприятни за страната ни впечатления у някои от делегатите. Така се получи при осмия световен конгрес на глухите, когато в разгара на конгреса цялата френска и част от другите западни делегации бяха премествани в други хотели, а за част от гостите на Световния конгрес на есперантистите (Варна, 1978 г.) не бяха подсигурени хотели, което затормози нормалната работа на конгреса.

Независимо от планираните мероприятия за недопускане на лица с психични увреждания до местата, където се провеждат международните прояви, все още поради неефекасно взиманите мерки от някои поделения на МВР, такива лица създават сериозни затруднения на оперативните групи, обезпечавачи съответните прояви. Такива случаи имаме при провеждане на Световния парламент на мира, писателските срещи и др.

Наред с изброените проблеми, с които най-често се срещаме, съществуват и такива, които са характерни само за отделни мероприятия. Те произтичат от възрастните, физическите и други особености на участниците. Така при обезпечаването на международните детски асамблеи възникнаха редица проблеми по осигуряването на сигурността на децата, транспортирането им из София и страната, прехраната, битовото им устройване и др. Подобни бяха проблемите и при обезпечаване на световните конгреси на глухите и слепите, а такива се очакват и при предстоящата световна среща на жените - общественички.

Провежданите у нас международни мероприятия създават условия и възможности за осъществяване на М-50 и М-100. *до 75 в много редки случаи се използват за 7-10*
Сериозна пречка в това отношение се явява липсата на езикова подготовка в оперативния състав, което не дава възможност за установяване на оперативни контакти със западни участници.

Ще
Съществен недостатък в агентурно-оперативното обезпечаване на международните мероприятия се явява не винаги своевременната и ефикасна координация и взаимодействие, както с централните и окръжните управления на МВР, така и с някои от братските органи. Не винаги обменяме наличните оперативни данни за предстоящите мероприятия, което не дава възможност за създаване на по-правилна организация за ефикасно използване на оперативните сили и средства.

Нап. в 2 екз.

№ 1 -

№ 2 -

Изп. - Пенчев/Нешев

Нап. - Костова - М. № 5660

София, 15.04.1981 г.